

Eija Stenbergin valtuustoaloite 12.2.2023: Etelä-Savon hyvinvointialueelle perustetaan yksilöasioiden jaosto

Aluehallitus 25.05.2023 § 203

4828/00.02.01/2023

Valmistelija toimialajohtaja Saara Tavi, p. 044 4174100, toimialajohtaja Seppo Lokka, p. 040 359 7864, sosiaali- ja integraatiojohtaja Marika Huupponen p. 040 359 7659, hallintopäällikkö Antti Laurikainen, p. 044 351 2502.

Eija Stenbergin valtuustoaloitteeseen 12.2.2023 (Liite A) liittyen selvitys oikaisuvaatimusten käsittelystä Etelä-Savon hyvinvointialueella.

Oikaisuvaatimuksia on ratkaistu ajalla 1.-23.5.2023 30 kappaletta sosiaali- ja integraatiojohtajan päätöksellä (toimivalta Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallituksen päätös 21.12.2022 § 331).

Oikaisuvaatimuksista koskivat:

- 1) toimeentulotukea 6 kpl
- 2) omaishoidon tukea 5 kpl
- 3) vammaispalveluita 6 kpl
- 4) liikkumista tukevia palveluja (vammaispalvelu) 4 kpl
- 5) liikkumista tukevia palveluja (sosiaalihuolto) 1 kpl
- 6) ikäihmisten palveluasumista 4 kpl
- 7) muita palveluita 4 kpl, joista 1 kehitysvammalain mukainen laitoshuolto/erityishuolto-ohjelmapäätös, 1 ikäihmisten palvelujen asiakasmaksupäätöstä ja 2 kuntouttavan päivätoiminnan päätöstä

Lisäksi oikaisuvaatimuksista 12 ratkaistiin uudelleen viranhaltijan itseoikaisuna asiakkaan eduksi lisäselvityksen perusteella. Näissä tilanteissa on sovittu asiakkaan kanssa, ettei oikaisuvaatimusta enää käsitellä. Ko. päätökset ratkaistiin siis asiakkaan eduksi, esimerkiksi koskien toimeentulotukea tai asiakkaan asiakasmaksupäätöstä.

Oikaisuvaatimusprosessia on työstyetty yhteistyössä valmistelevien viranhaltijoiden sekä palvelualuepäällikköiden kanssa. On tarkoituksenmukaista tasapuolisen kohtelun ja laadun turvaamiseksi, että substanssialakohtainen valmistelu tehdään asiantuntijan toimesta, joka on eri viranhaltija kuin päätöksen tehnyt viranhaltija. Oikaisuvaatimusasioita valmistelee keskitetysti vammaispalvelujen, ikäihmisten sekä omaishoidon tuen asiantuntijat. Valmistelu tehdään virkatyönä ja siinä huomioidaan laajasti asiassa saatu selvitys sekä asiakkaan oikaisuvaatimuksessa esiin tulleet seikat sekä Etelä-Savon hyvinvointialueen toimintaohjeet sekä sovellettavat oikeusohjeet. Mikäli asiassa on saatu uutta tietoa, joka ei ole ollut päätöstä tehdessä tiedossa ja se vaikuttaa tehtyyn päätökseen, neuvotellaan päätöksen tehneen viranhaltijan kanssa, aiheuttaako tämä tarvetta päätöksen tarkistamiselle viranhaltijan toimesta. Ratkaisun oikaisuvaatimuksesta tekee sosiaali- ja integraatiojohtaja valmistelun pohjalta. Sosiaali- ja integraatiojohtajalla ei ole myöskään palvelutuotannon vastuuta, joten asiaa tarkastellaan palvelutuotannon ulkopuolelta. Halutessaan asiakkaalla on mahdollisuus vaatia valituksella muutosta oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen Itä-Suomen hallinto-oikeudelta. Sosiaali- ja integraatiojohtajan päätöksistä on tehty valitus hallinto-oikeuteen kaksi kertaa vuonna 2023.

Oikaisuvaatimuksessa on pyritty noudattamaan yhden kuukauden käsittelyaikaa. Joissakin tilanteissa selvitystyö on vienyt enemmän aikaa, mutta pääsääntöisesti on pysytty yhden kuukauden käsittelyajoissa. Oikaisuvaatimukset saadaan aikaisempaa kokouskäytäntöä nopeammin ratkaistua ja tiedoksi asiakkaalle, koska kokouskäytännöt eivät vie aikaa (vrt. kokouksen esityslistat ja pöytäkirjat, jolloin aikaa kuluu 1-2 viikkoa enemmän).

Oikaisuvaatimuksia on käsiteltyssä jatkuvasti, ja ne saadaan ratkaistua sitä mukaa kuin valmistelu etenee. Nykyisen käytännön hyvä puoli asiakkaan näkökulmasta on aikataulullisesti nopea ja jouheva prosessi. Kokousrytmin ollessa yksi kokous kuukaudessa, asioita tulisi kokoukseen noin 7-8 asiaa kuukaudessa. Asiat sisältävät arkaluotoisia henkilötietoja, joten tietoasetuksen vaatimukset huomioon ottaen kokoukset tulisi olla lähikokouksia.

Hallintosäännöstä esitetään poistettavaksi tarpeettomana yksilöasioiden jaosto, koska lainsäädäntö mahdollistaa sen, että oikaisuvaatimuksesta päättää toimivaltainen viranhaltija. Hallintosäännössä esitetään, että sosiaali- ja integraatiojohtajalle on toimivalta päättää sosiaalihuollon yksilöasioiden päätöksiä koskevista oikaisuvaatimuksista.

Viranhaltijoille delegoitua toimivaltaa voidaan perustella myös prosessiekonomialla, koska yksilöasioiden jaoston kokoukset on järjestettävä vähintään kahden viikon välein ja tietosuoja-asetuksen vaatimusten vuoksi järjestettävä aina lähikokouksena.

Yksilöasioiden jaoston asettaminen aiheuttaisi myös kokoushallinnan lisäkustannuksia. Kokouskohtaiset kustannukset olisivat 5 jäsenen lähikokouksia pitävän toimelimen kohdalla keskimääräisten toteumatietojen perusteella seuraavat:

- Kokoustarjoilut noin 75 euroa / kokous
- Kilometrikorvaukset noin 500 euroa / kokous
- Ansionmenetykskorvaus noin 300 euroa / kokous
- Kokouspalkkiot 1100 euroa / kokous

Lisäksi kokoussihteeriltä menee keskimäärin noin yksi henkilötyöpäivä kokousvalmisteluihin ja pöytäkirjanpitäjän tehtäviin. Tämän laskennallinen kustannus on noin 190 euroa / kokous.

Yhteensä kokoushallinnan laskennalliset kustannukset ovat noin 2000 euroa / kokous.

Yhteenvetona edellä mainituilla perusteilla voidaan todeta, että toimivallan siirtäminen sosiaali- ja integraatiojohtajalle sosiaalihuollon yksilöasioita koskevissa oikaisuvaatimuksissa on perusteltu.

Hyvinvointialuejohtajan esitys

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, ettei yksilöasioiden jaostoa aseteta ja seuraavassa hallintosäännön päivityksessä aluehallitus esittää yksilöasioiden jaoston lakkauttamista. Aluevaltuusto toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Esittelijä poisti asian listalta.

Tiedoksi

Eija Stenberg